

Paisatges Barcelona

Català

Les comarques de l'Anoia, el Bages, el Moianès i Osona conformen Paisatges Barcelona, marca turística situada al centre del país però decantada lleugerament a llevant i al nord, fet pel qual aquestes terres, especialment les comarques d'Osona i el Bages, han estat batejades popularment com “el cor de Catalunya”.

Patrimoni, història i natura al cor del país

www.barcelonaesmoltmes.cat

La **centralitat** és allò que uneix les quatre comarques, unes terres d'interior a mig camí de tot, equidistants de Barcelona, de la costa i dels Pirineus, lluny i a prop alhora. L'estructura actual d'Osona, el Bages, l'Anoia i el Moianès és herència dels temps medievals en què pagesos i comerciants refugiats a les muntanyes prepiriniques per temor a les ràtzies dels sarraïns varen repoblar les terres una vegada passat el perill, sota la protecció dels comtes catalans i l'Església. Cert és que durant molts segles les quatre comarques han viscut més aviat d'esquena entre elles –les vies de comunicació existents, o millor hauríem de dir inexistent, tampoc no hi ajudaven. Així per exemple, Igualada, capital de l'Anoia, ha mirat històricament cap a Barcelona, potser perquè l'any 1381 va obtenir el títol reial de “carrer de Barcelona” que la dotava de lligams més estrets amb la capital catalana. Manresa ha actuat com a ciutat forta i influent en el territori, segurament més enllà del Bages, però en canvi ha estat Vic la que ha exercit i exerceix la capitalitat religiosa a la zona, amb una potent seu catedralícia. Els deu municipis del Moianès, per la seva part, tot i que fins l'abril de 2015 es trobaven distribuïts en tres comarques (el Bages, Osona i Vallès Oriental), des de temps remots havien anat teixint una realitat pròpia amb Moia al capdavant. Tampoc no han mancat moments de tensió o rivalitat, com a la segona meitat del segle XIX quan s'havia de decidir si fer passar la línia ferroviària entre Barcelona i Lleida per Manresa o bé per Igualada, resultant escollida la primera opció. Noves realitats i noves comunicacions fan que el present i el futur de l'espai central del país es mostri molt més proper entre ell i treballant colze a colze.

Turisme rural. La situació geogràfica ha marcat, és clar, el dia a dia d'aquests territoris en molts aspectes i, en els temps contemporanis, amb el turisme com un

dels sectors més dinàmics del país, també els dona un segell particular: Paisatges Barcelona és la pàtria del turisme rural, de les masies reconvertides en allotjaments per al gaudi, la tranquil·litat i el descans d'aquells que volen “desconnectar”. Hom hi troba un territori variat, amb les planes de Vic, del Bages i de l'Anoia i els altiplans del Moianès, però també amb elevacions singulars i emblemàtiques, com és el cas del massís del Montseny o de Montserrat. El resultat no pot ser altre que una flora i una fauna també diversa. A l'Anoia, el Bages, el Moianès i Osona, els pobles amb encant medieval i pintorescos s'alternen amb ciutats amb empenta i modernitat; els camps de regadiu amb els de secà; granges de bestiar amb viles i colònies que fins no fa pas gaire vivien plenament de les fàbriques fabrils, adoberes o papereres gràcies a la força dels rius “treballadors” (el Cardener, el Ter, el Llobregat i l'Anoia); embassaments amb el campanar traient la caputxa per damunt les aigües (Sau) i muntanyes blanquinoses que han proporcionat tones de sal. També quant a patrimoni la varietat és un fet: petites ermites aïllades i grans i cèntriques esglésies, monumentals monestirs, catedrals plenes d'art, i, sobretot a l'Anoia, castells amb vistes privilegiades recordant-nos que aquesta fou terra de frontera; poblats ibers i restes romanes a tocar d'elegants edificis modernistes; places porticades de l'edat mitjana i avingudes comercials del segle XXI; ponts romànics sobre els rius i autovies que hi passen a prop. A les comarques de Paisatges Barcelona no hi arriba el mar, però per la resta es poden prendre com a paradigma de tot el país, aquest aiguabarreig paisatgístic i patrimonial tan català. La llarga història, les arrelades tradicions i el ric folklore són altres elements que fan d'aquestes terres motiu de visita i de coneixença en qualsevol època de l'any.

Sumari

11

Les quatre
capitals

21

Viles i pobles
amb encant

31

País de poetes,
romànic i
muntanyes santes

41

Natura
exuberant

55

Productes
de la terra

63

Temps de
festa

70

Mapa

72

Informació

Les quatre capitals

Vic Turisme - www.victurisme.cat

Catedral de Vic - www.bisbatvic.com/catedral.htm

Museu Episcopal de Vic - www.museuepiscopalvic.com

Museu de la Tècnica de Manresa - www.parcdelasequia.cat

Centre d'interpretació del carrer del Balç

Manresa - www.manresaturisme.cat/carrerdelbalc

Museu de la Pell d'Igualada i Comarcal de l'Anoia

www.igualadaturisme.cat

Museu del Traginer

Igualada - www.museudeltraginer.com

Museu Arqueològic i Paleontològic

Moià - www.covesdeltoll.com

Ecomuseu del Moianès

Moià - www.moianesmes.cat

Xarxa de Turisme Industrial de Catalunya

www.xatic.cat

Vic, Manresa, Igualada i Moià, capitals respectivament d'Osona, el Bages, l'Anoia i el Moianès, són poblacions amb una llarga història al darrera i un munt d'atractius que fan més que recomanable endinsar-s'hi.

A Vic tots els camins menen a la **plaça Major** o Mercadal, amb una gran esplanada central que els dimarts i els dissabtes s'omple de les parades del mercat des de temps immemorials, i que també és l'epicentre d'altres esdeveniments molt concorreguts al llarg de l'any (Mercat del Ram, Mercat Medieval, Mercat de Música Viva...). Tot al voltant, els porxos són l'avantsala d'una àmplia oferta de restaurants i bars, i la base d'edificis barrocs, renaixentistes i modernistes (cases Tolosa, Moixó, Comella, Beuló...). Des de la Plaça, els carrers del nucli antic van dibuixant traços estrets i irregulars, amb construccions de diferents èpoques i places xiques que donen un respir a l'entramat. L'abat Oliba, promotor ara fa mil anys de la **catedral de Sant Pere Apòstol**, apareix representat en una escultura a tocar del temple. Entreu-

↑ Vic. Museu Episcopal

Manresa. Col·legiata de Santa Maria i pont Vell ↓

hi per descobrir la fascinant cripta romànica, la destacable capella barroca de Sant Bernat, el claustre i el retaule major gòtics i les enormes pintures als murs de Josep Maria Sert. A l'exterior, l'esvelta torre del campanar conserva l'austera bellesa del romànic. Veí a la catedral, el **Museu Episcopal** fou dissenyat especialment a la mida de les obres de cada col·lecció i mostra un fons excepcional en quantitat i qualitat. El *Retaule de l'Epifania* de Jaume Huguet, la Mare de Déu de Boixadors, el *Davallament* d'Erill la Vall, o un frontal d'altar de l'època dels regnes de taifes són només quatre de les obres cabdals entre les vint mil que s'hi troben. El **pont romànic**, el **temple romà** i el **Museu de l'Art de la Pell** són altres espais de la capital d'Osona que cal conèixer, una ciutat en què sovint la boira fa acte de presència.

Manresa captiva ja des de la llunyania. La imponent **col·legiata-basílica de Santa Maria** –coneguda popularment com “la Seu” per la seva monumentalitat, tot i que mai no ha tingut bisbe– en sobresurt en el perfil, al capdamunt del Puigcardener. Edifici notable d'època gòtica, amb una de les naus centrals de més amplitud de tot el continent, els retaules i els vitralls omplen de contingut l'espai, i mereixen ser coneguts també el baptisteri, la cripta i el claustre. No gaire lluny, vuit arcs converteixen el **pont Vell** en un espectacular pas per damunt del riu Cardener des del segle XIII. **Sant Ignasi de Loiola** de segur el va creuar en mes d'una ocasió: el fundador de la Companyia de Jesús va escriure els seus *Exercicis Espirituals* en una balma natural de Manresa, la **Santa Cova**, l'any 1522. En el mateix lloc trobem avui una església barroca i la **Casa d'Exercicis**, a més a més de conservar-s'hi la balma.

A Manresa hi ha molt més. En podem descobrir l'època d'esplendor **modernista**, amb el Quiosc de l'Arpa (a la plaça Major), la farmàcia Esteve (a la plana de l'Om), la Casa Lluvià, i, sobretot, el **Casino**, com a edificis més destacables. O podem anar més enrere en els segles i recórrer la **ciutat vella** per trobar l'aroma medieval, especialment al **carrer del Balç**, estret i sinuós, amb un **centre d'interpretació** que explica, amb l'ajut del rei Pere III, la Manresa de fa set segles. L'**ajuntament** barroc fou l'escenari de les Bases de Manresa, i el **parc de l'Agulla** actua com a pulmó verd, amb un gran llac on fins i tot es poden practicar activitats nàutiques. I per saber la història d'una gran obra de l'enginyeria medieval, la **sèquia de Manresa** –canal de vint-i-sis quilòmetres que encara porta aigua a la ciutat des de Balsareny– el millor és entrar al **Museu de la Tècnica**, on també hi ha una exposició permanent sobre la cinteria, la fabricació de productes tèxtils complementaris, molt present a Manresa.

Igualada és la capital de l'Anoia... i de la pell! En dècades no gaire llunyanes, el 90% de les sabates fabricades a Espanya portaven sola *made in Igualada*. Així que, què millor que caminar per aquesta ciutat per retre honor a haver-nos calçat amb tant encert i dedicació? Ens podem arribar per exemple a la renaixentista **basílica de Santa Maria**, on destaca el retaule barroc de Josep Sunyer. També descobrir en els carrers igualadins les nombroses mostres d'arquitectura modernista, amb cases com l'**Aleix Gabarró**, la **Ramon Vives** o **Cal Ratés**. I fins i tot anar fins al **cementiri Nou**, prestigiosa construcció dels arquitectes Enric Miralles i Carme Pinós. És en els seus museus, però, on aquesta ciutat nascuda d'una cruïlla de camins i amb un potent passat industrial juga millor les seves cartes. El **Museu de la Pell d'Igualada** i **Comarcal de l'Anoia** es troba situat en el barri patrimonial del Rec, i té com a seu central l'antiga cotonera Cal Boyer, del segle XIX. Un segon edifici també forma part del Museu, l'antiga adoberia Cal Granotes, del segle XVIII, on es pot aprendre com s'adobava la pell en època preindustrial. A l'altre gran espai museístic igualadí, el **Museu del Traginer**, es mostra la importància i evolució d'aquest ofici, destacant-hi els trenta-nou carros i carruatges de la col·lecció Antoni Ros. I ja que parlàvem del barri del Rec, un moment interessant per visitar-lo és en els dies del **Rec.0 Experimental Stores**, quan les velles fàbriques i adoberies es converteixen en botigues temporals de moda (*pop up stores*), amb marques de primer nivell que venen els seus mostraris a preus únics. S'organitza dues vegades a l'any, els mesos de juny i de novembre.

Moià, cap de la flamant comarca del Moianès –recent administrativament, però antiga en el cap de molts dels seus habitants– és una vila d'aparença senyorial que compta amb alguns fills il·lustres, com Rafael Casanova, conseller en cap de Barcelona i símbol de la resistència catalana l'any 1714, o Francesc Viñas, un dels tenors que millor ha interpretat mai les partitures de Richard Wagner. Del primer se'n pot visitar la **casa natal**, del segle XVI, avui museu amb mobiliari d'època i exposicions temporals, i que també acull el **Museu Arqueològic i Paleontològic de Moià**. Al segon se'l recorda cada estiu amb el **Festival Internacional de Música Francesc Viñas** i amb un carrer de nom Wagner on les cases, de tocs modernistes, llueixen títols d'òperes del compositor alemany. A Moià cal cercar també el número 25 del carrer de les Joies: en aquest edifici hi obrí, l'any 1683, la primera casa de l'**Escola Pia** de tot Catalunya. I a set quilòmetres de la població trobem les coves prehistòriques d'Europa més importants quant a restes trobades de fauna del quaternari: les **coves del Toll**.

↑ Manresa. Casino

Igualada. Basílica de Santa Maria ↓

↑ Moia. Coves del Toll

↓ Moia. Casa natal de Rafael Casanova

Igualada. Museu del Traginer →

Descoberta de Manresa

Ruta de patrimoni

A peu

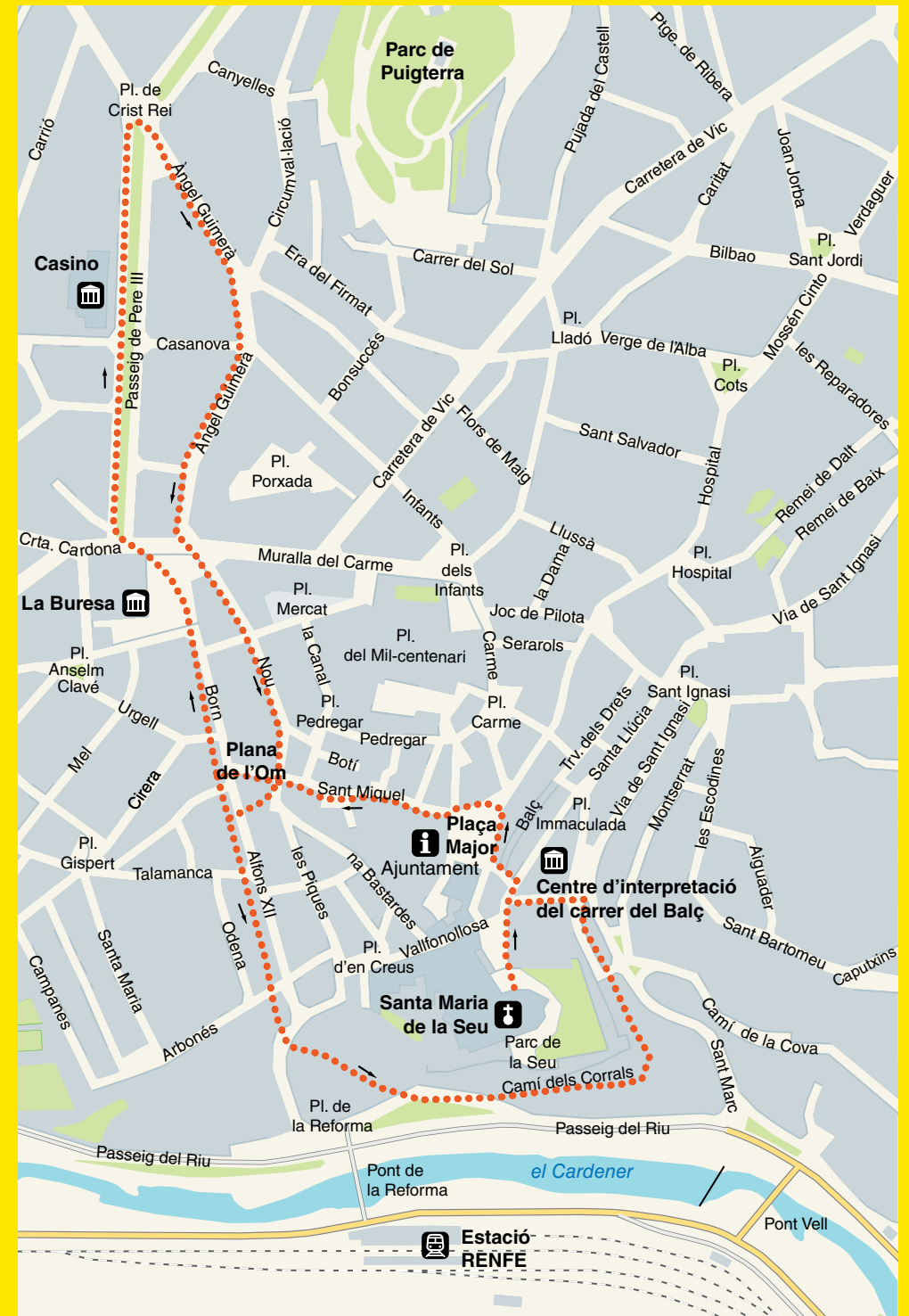
Itinerari: basílica de Santa Maria de la Seu - Centre d'interpretació del c/ del Balç - plaça Major - plana de l'Om - Casa Torrents (La Buresa) - Casino.

Dificultat: itinerari urbà.

Accés: bda. de la Seu, s/n

Informació

www.manresaturisme.cat

Viles i pobles amb encant

Cardona Turisme
www.cardonaturisme.cat
Museu del Ter
Manlleu - www.museudelter.cat

Més enllà de les capitals de comarca, són moltes les poblacions de **Paisatges Barcelona** on convé fer un tomb. Alguns pobles semblen aturats en el temps, i els carrers empedrats i les cases antigues amb portals adovellats i finestres emmarcades amb carreus de pedra són de postal. És el cas de **Mura**, de **Rupit** –una petita aventura travessar el pont Penjant–, de **Tavertet** –amb cingles i un espectacular entorn paisatgístic embolcallant-lo–, de **Pujalt**, d'**Alpens**, de **Talamanca** o de **Santa Maria de Besora**. A **Sant Julià de Vilatorrada**, en canvi, l'encant li ve donat per les cases senyoriales, moltes d'estil modernista, com també passa a **Viladrau**, un municipi popularitzat per la riquesa de les seves aigües i amb un entorn natural envejable, essent una de les portes d'entrada al Parc Natural del Montseny.

← Rupit

↑Tavertet

Camí dels Pous de Manlleu a Roda de Ter ↓

Altres poblacions han crescut més en extensió i en habitants que les esmentades fins ara, però conserven un nucli antic que efectivament ho és, d'antic. Pugeu per exemple al **Poble Vell de Súria**, on, creuat el portal de Garbona, deambulareu entre cases que tenen més de tres segles de vida. A **Calaf**, la plaça Gran n'és l'espai emblemàtic, envoltada d'edificis porticats i amb la presència de l'església gòtica de Sant Jaume; des de la plaça endinseu-vos als carrers estrets de les proximitats, i si és dissabte acosteu-vos a la plaça dels Arbres i al Raval de Sant Jaume, on té lloc el conegut mercat de Calaf. **Els Prats de Rei** i **Seva** també gaudeixen de centres històrics interessants, així com **Manlleu**, ciutat marcada pel pas del riu Ter. Precisament aquí, ocupant una antiga fàbrica de filatura, hi trobem el **Museu del Ter**, que posa en valor el patrimoni industrial i natural de la conca mitjana del Ter, i ho fa a través de diverses exposicions. El Museu també acull el Centre d'Estudis dels Rius Mediterranis (CERM).

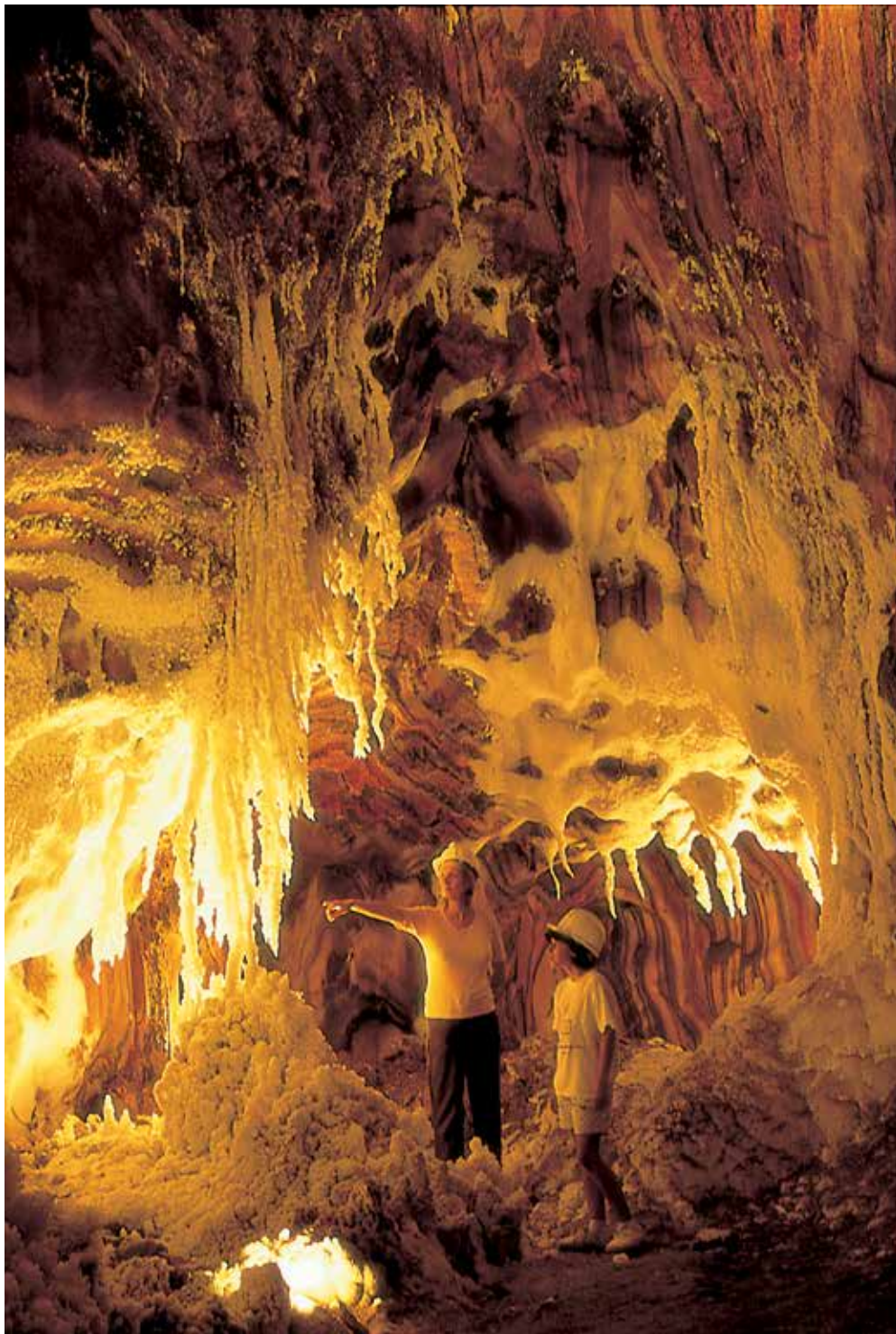
Un punt i a part mereix **Cardona**. El centre històric és Bé Cultural d'Interès Nacional, i cal passejar-hi sense presses o, millor encara, sol·licitar una visita guiada al **Centre Cardona Medieval**. Però allò que crida poderosament l'atenció de Cardona són dos llocs elevats que es troben un xic als afores, ben visibles: el castell i la muntanya de sal. Comencem pel segon. Avui **Parc Cultural de la Muntanya de Sal**, la vall salina de Cardona s'explota a cel obert des del neolític, i amb la introducció de la pólvora, el segle XVIII, s'hi va poder obrir galeries: es va arribar a fer més de tres-cents quilòmetres de túnels! Les mines s'obren a les visites, si bé només cinc-cents metres de galeries, suficients, però, per fer-nos una idea de la màgia del lloc, en especial a la sala batejada com "la Capella Sixtina", amb la sal formant múltiples estalactites. Quant al **castell de Cardona**, la fortalesa imposa la seva presència i domina el territori. Parcialment convertit en paradur de turisme, altres espais sí que es poden visitar lliurement, com el pati ducal, el claustre o l'arrodonida torre de la Minyona, des de la qual les panoràmiques són, simplement, sensacionals. Forma part del recinte la **col·legiata de Sant Vicenç**, un dels monuments del romànic més importants del país i en un estat de conservació esplèndid. Història i patrimoni rellevants es troben en aquest cim del Bages.

↑ Manlleu. Museu del Ter

Cardona. Castell ↓

Cardona. Parc Cultural de la Muntanya de Sal

Cardona . Col·legiata de Sant Vicenç

Rupit - Tavertet - Vilanova de Sau

Ruta de natura i patrimoni

A peu

Itinerari: el Collsacabra i la vall de Sau s'emmarquen en una regió natural a l'extrem oriental de la comarca d'Osona, a cavall entre les Guilleries i l'altiplà del Cabrerès que s'alça a plom sobre la vall del Ter en forma de bellíssimes cingleres. Ha estat reconeguda des dels inicis de l'excursionisme per l'atractiu dels seus paisatges i del patrimoni cultural que acull: ermites i esglésies romàniques, masies, cases pairals i els bigarrats pobles d'història antiga. L'itinerari permet gaudir d'algunes de les raconades més belles de la zona. S'ha dividit en dues etapes per facilitar-ne el recorregut.

Dificultat: mitjana. **Desnivells acumulats:** +715 m / -985 m. 21 km, 5 h 10 min

Accés: carretera C-153. Des de ponent, venint de la sortida 183 de l'Eix Transversal (C-25) i passant per Roda de Ter i l'Esquirol; per llevant, venint des d'Olot, Sant Esteve d'en Bas i coll de Condreu.

Informació

www.barcelonaesmoltmes.cat/web/territori/rutes-i-itineraris

País de poetes, romànic i muntanyes santes

Abadia de Montserrat

www.abadiamontserrat.cat - www.montserratvisita.com

Monestir de Sant Pere de Casserres

Les Masies de Roda - www.santperedecasserres.cat

Monestir de Santa Maria de Lluçà

Tel. 938 530 130

Monestir de Santa Maria de l'Estany

www.monestirestany.cat

Monestir de Sant Benet de Bages

Sant Fruitós de Bages - www.monstbenet.cat

Museu Molí Paperer de Capellades

www.mmp-capellades.cat

Casa Museu Verdaguer

Folgueroles - www.verdaguer.cat

Montserrat és important i interessant en molts aspectes. Però centrem-nos aquí en el seu vessant patrimonial i cultural. A l'espectacular muntanya serrada reposa el santuari, centre neuràlgic del lloc, espai d'espiritualitat mil·lenari on avui segueixen fent vida els monjos benedictins en comunitat, despertant la muntanya a les sis del matí. En un lloc privilegiat de la basílica hi ha la talla romànica de la Mare de Déu, coneguda popularment com *la Moreneta* pel color fosc de la cara i les mans, tant les seves com les del nen Jesús que seu a la falda. És la patrona de Catalunya. S'accedeix al cambril de la Mare de Déu per unes escales i estances reformades l'any 1944 per diversos artistes catalans.

L'abat Oliba va fundar el monestir el segle xi, però ja abans al mateix lloc hi havia una petita esglésiola, com a mínim des de l'any 888, de la qual no queda res.

↑ Mare de Déu de Montserrat, la Moreneta

Sant Pere de Casserres ↓

De l'església romànica del segle XII sí que podem veure, arraulida, la portalada, i del gòtic, un claustre al costat de la façana. L'estil predominant del temple actual és el renaixentista, del segle XVI. És un plaer per a l'oïda fer coincidir la visita al temple amb la interpretació per l'**Escolania de Montserrat** de la *Salve* i el *Virolai*. La cinquantena de nens entre deu i catorze anys que en formen part tenen la sort d'aprendre a l'escola musical més antiga del continent europeu.

Més enllà del santuari, les possibilitats culturals de la muntanya són múltiples. Totalment imprescindible per als amants de l'art és entrar al **Museu de Montserrat**, amb col·leccions que van des de la pintura antiga fins a la moderna, passant per l'arqueologia o iconografia de la Mare de Déu. Si preferiu passejar, els camins propers al monestir són esquitxats per **escultures a l'aire lliure** d'artistes de prestigi (podeu sol·licitar a l'oficina de turisme una audioguia per conèixer millor aquestes obres). A les parades del **mercat** es venen productes de proximitat, amb el mató, els formatges, la mel, les coques, els carquinyolis i els pastissos com a aliments estrella. O es pot baixar fins a la **Santa Cova**, on es va trobar la talla de *la Moreneta* (un funicular hi deixa a quatre passes). Una mica més allunyada hi ha l'ermita romànica de **Santa Cecília**, a sota d'unes espectaculars agulles de la muntanya.

Parlant del **romànic**, les comarques de Paisatges Barcelona tenen un patrimoni ric i ben conservat d'aquesta etapa. Sobre un meandre del Ter es troba el monestir de **Sant Pere de Casserres**, una delícia. L'església, el claustre petit, l'ambientació museística d'espais com la cuina i el dormitori, o la sorpresa de trobar-se tombes antropomòrfiques, fan d'aquesta una visita molt atractiva i recomanable. Com també ho és la de **Santa Maria de Lluçà**, monestir del qual en va sortir el nom de la subcomarca del Lluçanès. Té especial valor el claustre, amb uns capitells plens de detalls, però també són interessants la ferramenta de la porta principal, les decoracions murals i el petit museu amb peces d'orfebreria i objectes litúrgics. Del Lluçanès al Moianès, per arribar-se a una altra joia romànica en forma de monestir: **Santa Maria de l'Estany**. De nou els capitells del claustre –setanta-dos en total, farcits d'escenes bíbliques– criden l'atenció, però també moltes de les dependències i el museu d'aquesta elegant edificació agustiniana. I tampoc queda enrere en bellesa i importància històrica i patrimonial **Sant Benet de Bages**, a Sant Fruitós de Bages, antiga abadia benedictina, restaurada a fons per l'arquitecte Josep Puig i Cadafalch a primers del segle XX, bo i conservant-ne l'aire romànic. Avui forma part del complex turístic i cultural **Món Sant Benet**.

Més o menys dels mateixos temps que els monestirs daten gran part dels **castells** que perviuen a les comarques de Paisatges Barcelona. N'hi ha molts, especialment a l'Anoia, però, això sí, amb diferents estats de conservació i amb usos actuals molt diversos: alguns són de propietat privada i encara s'hi viu, d'altres són de titularitat pública i preparats per rebre visites; a d'altres, en fi, en queda tan sols alguna torre defensiva o alguna paret alçada, recordant amb orgull allò que fou una fortalesa inexpugnable. Heus aquí una tria de castells que cal conèixer: **Claramunt, Tous, Boixadors, la Tossa de Montbui, Balsareny, Montesquiú i Castellar**. Patrimoni en pedra i, en la majoria de casos, panoràmiques espectaculars dels voltants.

Per als que prefereixen la cultura endregada i explicada, a Paisatges Barcelona trobaran una gran varietat de **museus**. En pàgines anteriors ja n'hem esmentat alguns, i ara n'afegim. A Roda de Ter hi ha el **Museu Arqueològic de l'Esquerda**, on s'exposen els objectes trobats al jaciment de l'Esquerda (les Masies de Roda), d'etapes compreses entre el segle VIII aC i el XIV dC. De museus industrials hi ha el **Museu del Coure**, a les Masies de Voltregà, que permet conèixer el procés productiu d'una fosa i el de semielaborats de coure, així com veure una antiga colònia i una planta de trefileria. I el **Museu Molí Paperer de Capellades**, que mostra com s'elaborava antigament el paper en una de les localitats capdavanteres al llarg dels segles XVIII i XIX. Finalment, pel que fa a museus d'història, cal visitar el **Museu dels Maquis**, a Castellnou de Bages, població on morí Ramon Vila Capdevila, conegut com a *Caracremada*, el darrer maquis antifranquista; s'hi fa un repàs de la lluita guerrillera a Catalunya durant la Guerra Civil i la postguerra. I també és interessant entrar a la casa, avui **Casa Museu Prat de la Riba**, on va néixer i morir l'impulsor i primer president de la Mancomunitat de Catalunya. Es troba a Castellterçol.

A la rectoria de l'església d'Oristà hi ha un petit però valuós **Museu de Terrissa Catalana**, amb una col·lecció d'unes quatre mil peces. No gaire lluny, a la mateixa subcomarca natural del Lluçanès, entreu a veure els vuit magnífics **retauls**, d'estils barroc i neoclàssic, que es conserven a l'església de Sant Boi de Lluçanès.

En qüestions culturals, no podem oblidar tampoc que Osona és la comarca on van néixer dos dels poetes en llengua catalana més populars i estimats: Jacint Verdaguer i Miquel Martí i Pol. Tant a Folgueroles –bressol del primer– com a Roda de Ter –del segon– existeix la possibilitat de fer **rutes literàries**, guiades o per compte propi acompanyant-se del corresponent fullet, que transcorren per diferents punts importants en la vida d'aquests personatges, al mateix temps que

↑ Santa Maria de Lluçà

Sant Benet de Bages ↓

↑ Sant Pere Sallavina. Castell de Boixadors

Castellterçol. Casa Museu Prat de la Riba ↓

Castellterçol - Sant Quirze Safaja - Castellterçol

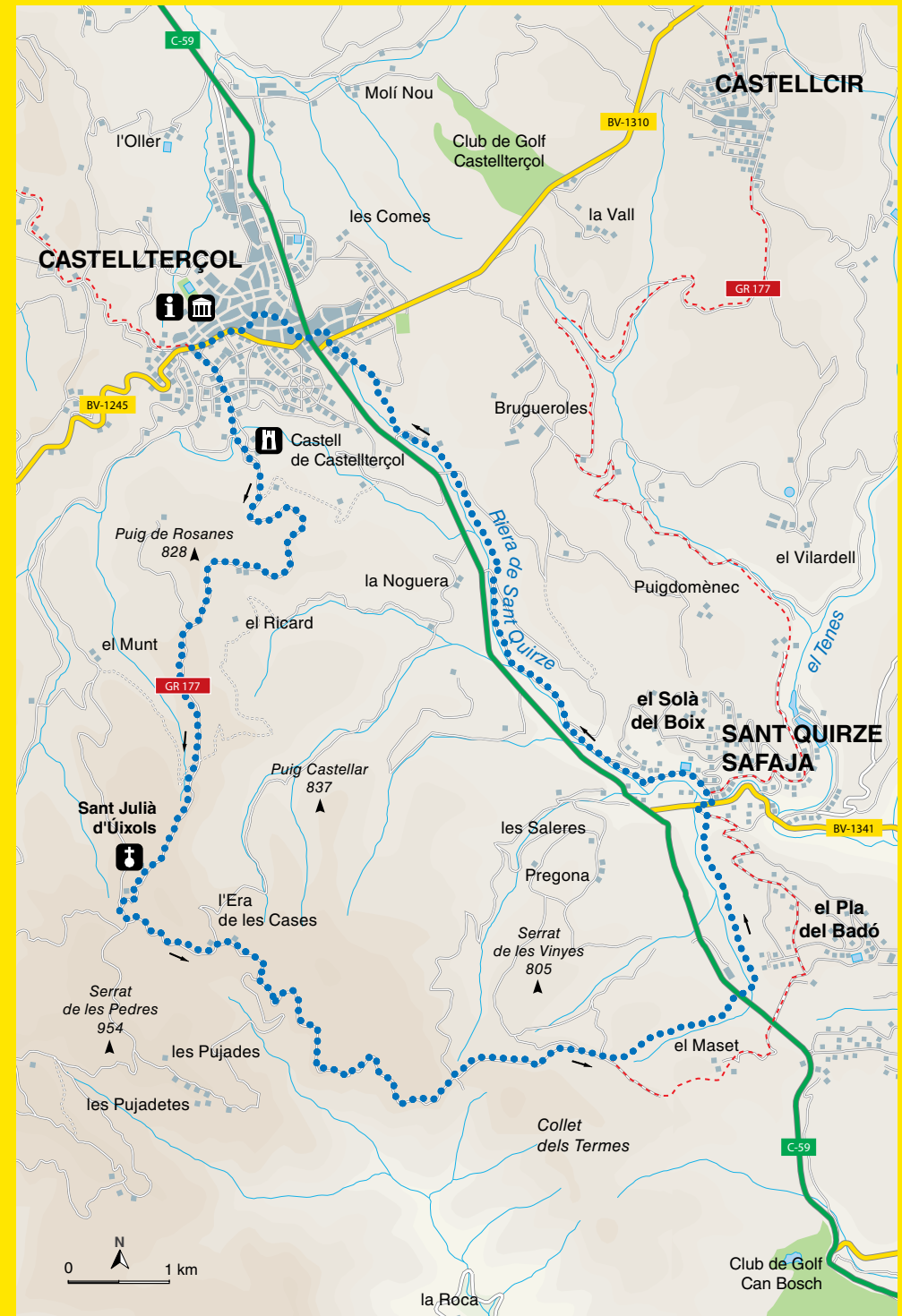
Ruta de natura

A peu

Itinerari: recorregut circular que s'endinsa pels espessos boscos de pi, alzina i roure de l'extrem sud del Moianès, discorrent entre Castellterçol, l'església romànica de Sant Julià d'Úixols i Sant Quirze Safaja, ja a la vora del riu Tenes.

Dificultat: baixa-mitjana. 360 m de desnivell, 14 km, 3 h 40 min

Accés: el recorregut comença a Castellterçol. S'hi arriba per la carretera C-59 que va de Mollet a l'Eix Transversal, o per la C-25, passant per Moià.

Informació

www.barcelonaesmoltmes.cat/web/territori/rutes-i-itineraris

Natura exuberant

Parc Natural del Montseny

Mosqueroles - Tel. 938 475 102

Parc del Castell de Montesquiú

Tel. 934 727 600

Espai Natural de les Guílleries-Savassona

Vilanova de Sau - Tel. 938 847 888

Parc Natural de Sant Llorenç del Munt i l'Obac

Matadepera - Tel. 938 317 300

Xarxa de Parcs Naturals (Diputació de Barcelona)

Tel. 934 022 420 - www.parcs.diba.cat.

Parc Natural de la Muntanya de Montserrat

Tel. 934 024 600 - muntanyamontserrat.gencat.cat

Parc Prehistòric de Capellades

Tel. 938 012 850 - www.neancapellades.cat

Geoparc de la Catalunya Central

Tel. 936 930 350 - www.geoparc.cat

Espai Natural de Sant Miquel del Fai

Tel. 938 658 008 - www.santmiqueldefai.cat

Amb més de 30.000 hectàrees protegides, i declarat Reserva de la Biosfera per la Unesco, el **Parc Natural del Montseny** és pàtria d'excursionistes i un mosaic paisatgístic. El fet de trobar-se poc allunyat del mar –forma part de la Serralada Prelitoral– però alhora protegit per altres cims de la influència marina, i amb pics que arriben als 1.700 metres d'altitud, fa del Montseny un espai d'una biodiversitat extraordinària, amb flora i fauna pròpia tant de boscos mediterranis com de centreeuropeus. La proximitat a zones altament poblades li ha acabat de donar popularitat –especialment als seus tres pics més alts, el Turó de l'Home, les Agudes i el Matagalls–, i és motiu de no poques llegendes i històries. Són moltes les excursions senyalitzades que es poden fer per descobrir els seus paratges, de dificultats diverses, i és especialment indicat anar-hi a la tardor, quan els diferents tons de verds, ocres i marrons de les copes dels arbres configuren imatges captivadores.

Molt més humil en extensió i en altituds és el **Parc del Castell de Montesquiú**, al nord de la comarca d'Osona. Els boscos que hi trobem són bàsicament de roure i de pi roig, i és bonic veure-hi les masies disseminades i també, és clar, el castell que presideix el lloc. L'aire dels Pirineus es comença a notar en aquestes latituds. També a Osona, però una mica més al sud i a l'est, hi ha l'**Espai Natural de les Guillerries-Savassona**, que comprèn tres àmbits geogràfics: les Guillerries septentrionals, Savassona i Collsacabra. Prats, conreus, rouredes, pinedes i alzinars s'intercalen en aquest Espai Natural marcat també per la presència de l'embassament de Sau i les cingleres de roca nua. Temps ha, els bandolers eren els amos i senyors d'aquestes contrades, alguns fins i tot assolint el grau de mite o llegenda i encara recordats avui.

El **Parc Natural de Sant Llorenç del Munt i l'Obac** s'endinsa al Bages per oferir a la comarca els seus paisatges de pins i alzines entre cingles i monòlits de conglomerat gris i rogenc. Disseminat pel parc trobem un ric patrimoni cultural, i en algun cas ben singular, com ara les barraques de vinya i el magnífic conjunt de tines de pedra seca de l'Escudelletta i del Ricardo a la vall del Flequer. Les tines servien per fer vi a tocar de les mateixes vinyes, ja que els ceps quedaven massa lluny dels pobles i enmig d'uns terrenys complicats. Hi ha una ruta senyalitzada, que es pot començar al km 4,2 de la carretera BV-1124, per descobrir aquests impressionants conjunts.

Finalment, el **Parc Natural de la Muntanya de Montserrat** va associat a la paraula espectacularitat. La presència constant, prengueu el camí que prengueu, de les formacions rocoses fa de l'excursió una experiència formidable. Darrere l'aspecte erm i rocallós de la muntanya serrada, s'hi amaguen senders i corriols entre vegetació abundant, amb predomini de roures, pins, alzines i arbustos. Accediu al punt de partida de la caminada amb algun dels mitjans de transport singulars que reuneix aquest indret: cremallera, funicular i telefèric (l'aeri). Són una aventura per ells mateixos!

Turisme actiu. Tanta natura convida a viure-la amb intensitat i a fer activitat. A més a més de les moltes rutes senyalitzades per caminar (o també per fer-les a cavall o dalt la bicicleta) que hi ha en el conjunt d'espais i parcs naturals de Paisatges Barcelona, alguns dels llocs citats es presenten ideals per practicar-hi determinades disciplines esportives. Per exemple, les parets abruptes de Montserrat són un paradís per als escaladors: hi ha dotzenes de vies d'escalada, tant per als experts com per als que tot just s'hi posen. Un altre molt bon indret on fer escalada, i

↑ Espai Natural de les Guillerries-Savassona

Parc Natural de Sant Llorenç del Munt i l'Obac ↓

↑ Aeri de Montserrat

↓ Anoià. Globus aerostàtics

El Brull. Club de Golf Montanyà →

amb unes vistes espectaculars, és al turó del Puigsagordi, al terme municipal de Centelles, amb la via ferrada de les Baumes Corcades. I a prop d'Igualada es troba el barranc de la Riera de Carme, no excessivament difícil però molt entretingut pels tobogans, salts i ràpels que hi ha al llarg del recorregut.

Per a qui prefereixi els **esports nàutics**, l'absència de mar a les comarques de Paisatges Barcelona té fàcil solució: a l'embassament de Sau hi trobarà caiacs, piragües, velers i, els més atrevits, tot el necessari per volar sobre l'aigua fent esquí nàutic. I ja que parlem de volar, l'Anoia i Osona són dues de les comarques catalanes des de les quals cada any s'alcen més **globus aerostàtics**. Veure els camps, els boscos, els pobles i les ciutats a vol d'ocell és una experiència inoblidable, i, un cop a terra, un esmorzar contundent i el lliurament d'un diploma de vol completen un matí apassionant. Alguna empresa ofereix també vols amb **ultralleuger**.

Els amants de l'esport de la catifa verda tenen un pòquer de camps de **golf** on demostrar la seva punteria: un de 18 forats, el Club de Golf Montanyà (el Brull), i tres més de 9 forats, el Club de Golf Castellterçol, el Golf Montbrú-Moià i el Golf Públic Taradell.

Per a totes les activitats hi ha les corresponents empreses especialitzades, que faciliten el material necessari i el servei de monitoratge. A l'Anoia, una bona opció és acudir a algun dels tres **outdoor centers** que hi ha oberts (als Prats de Rei, a Castellolí i als Hostalets de Pierola), uns espais de promoció turística i esportiva que dinamitzen l'esport i són punt de sortida i d'arribada de diverses rutes.

Ara, per als que s'estimen viure l'esport còmodament asseguts més que no pas practicar-lo, a Paisatges Barcelona hi ha l'oportunitat de gaudir de partits amb la participació d'equips de les màximes categories: **bàsquet** a Manresa, o **hoquei sobre patins** a Igualada, Vic, Sant Hipòlit de Voltregà i Manlleu.

Turisme familiar. Si es viatja amb infants, a Paisatges Barcelona hi ha una àmplia oferta d'activitats amb què de segur aprendran i s'ho passaran la mar de bé. Una és visitar l'**Observatori de Pujalt**, on es poden conèixer els aparells usats tant en meteorologia com en astronomia o també fer observacions de la Lluna, les estrelles i els planetes a través del telescopi. A l'**Observatori Astronòmic de Castellatallat** també s'ofereixen diverses activitats relacionades amb l'immens univers, des del nocturn *Bateig de cel* fins a la diürna observació del Sol. A qui li apassionin els animals, i més encara si aquests són exòtics, Masquefa acull el **Centre de**

↑ Observatori de Pujalt

Piragüisme al pantà de Sau ↓

Recuperació d'Amfibis i Rèptils de Catalunya (CRARC), on sanen rèptils i amfibis, especialment autòctons, i n'afavoreixen la reproducció, al mateix temps que és un espai obert a les visites per tal de complir una funció didàctica al voltant d'aquestes espècies.

Quedem-nos a l'Anoia però canviem de temàtica. Al **RailHome Museu del Tren d'Igualada** hi ha una de les maquetes ferroviàries més grosses d'Europa, així com reproduccions de centenars de locomotores de tots els temps i material original de companyies ferroviàries d'arreu del món. Un espai de visita obligada per a tothom que de petit –o potser també de gran– no parava de jugar amb les vies i les locomotores. I a Pujalt trobem un lloc que ens permet mantenir viva la memòria i recordar què signifiquen les guerres: el **Memorial de l'Exèrcit Popular**. Partint d'un complet centre d'interpretació, el Memorial inclou també l'entrada a un refugi antiaeri i una ruta senyalitzada i museïtzada per una zona de bosc que fou camp d'entrenament de l'exèrcit republicà en el decurs de la Guerra Civil Espanyola.

Anem molt més enrere en el temps. Al **Parc Prehistòric de Capellades** hi ha una vintena de jaciments arqueològics de diferents èpoques, des del paleolític fins a l'edat mitjana. El més important des del punt de vista científic és l'**abric Romani**, corresponent al paleolític neandertal. A tota la riquesa arqueològica cal sumar-hi la riquesa natural del lloc, amb la cinglera del Capelló de protagonista.

I una bona opció de conèixer diferents indrets de Paisatges Barcelona és fer "geoturisme" i anar seguint les propostes del **Geoparc de Catalunya Central**, un parc geològic i miner que agrupa una trentena de municipis del Bages, el Moianès i un del Baix Llobregat i que actua com a eix vertebrador que posa en valor els atractius geològics i miners d'aquest territori. El Geoparc, que inclou des de les **coves del Salnitre de Collbató** fins al **Museu de Geologia Valentí Masachs de Manresa**, passant per les ja esmentades anteriorment coves del Toll de Moià o el Parc Cultural de la Muntanya de Sal de Cardona és, des de 2015, membre de la Xarxa Mundial de Geoparcs de la Unesco, un reconeixement que l'equipara en prestigi a altres distincions del mateix organisme com poden ser la de Reserva de la Biosfera o la de Patrimoni de la Humanitat.

Hem deixat per al final d'aquest apartat un indret encisador, quasi màgic. A cavall entre el Moianès i el Vallès Oriental, l'**Espai Natural de Sant Miquel del Fai** ens ofereix un espectacle de coves, salts d'aigua i construccions eclesiàstiques amb

més de mil anys d'història -entre les quals una capella endinsada en una balma- en un recorregut relativament curt i sempre vorejant els espectaculars cingles de Bertí. Un lloc fascinant per passar-hi un matí en contacte amb la natura, o fins i tot més temps, ja que també hi trobareu taules per fer-hi un pícnic i servei de bar. Un audiovisual i un petit museu amb fòssils trobats a la zona i antics capitells complementen una visita que, com a mínim, cal fer una vegada a la vida!

↑ Cingles de Tavertet

Mura. Tines de les Balmes Roges ↓

Els Tres Monts, 6a etapa: Monistrol de Montserrat - Monestir de Montserrat

Ruta de natura

A peu

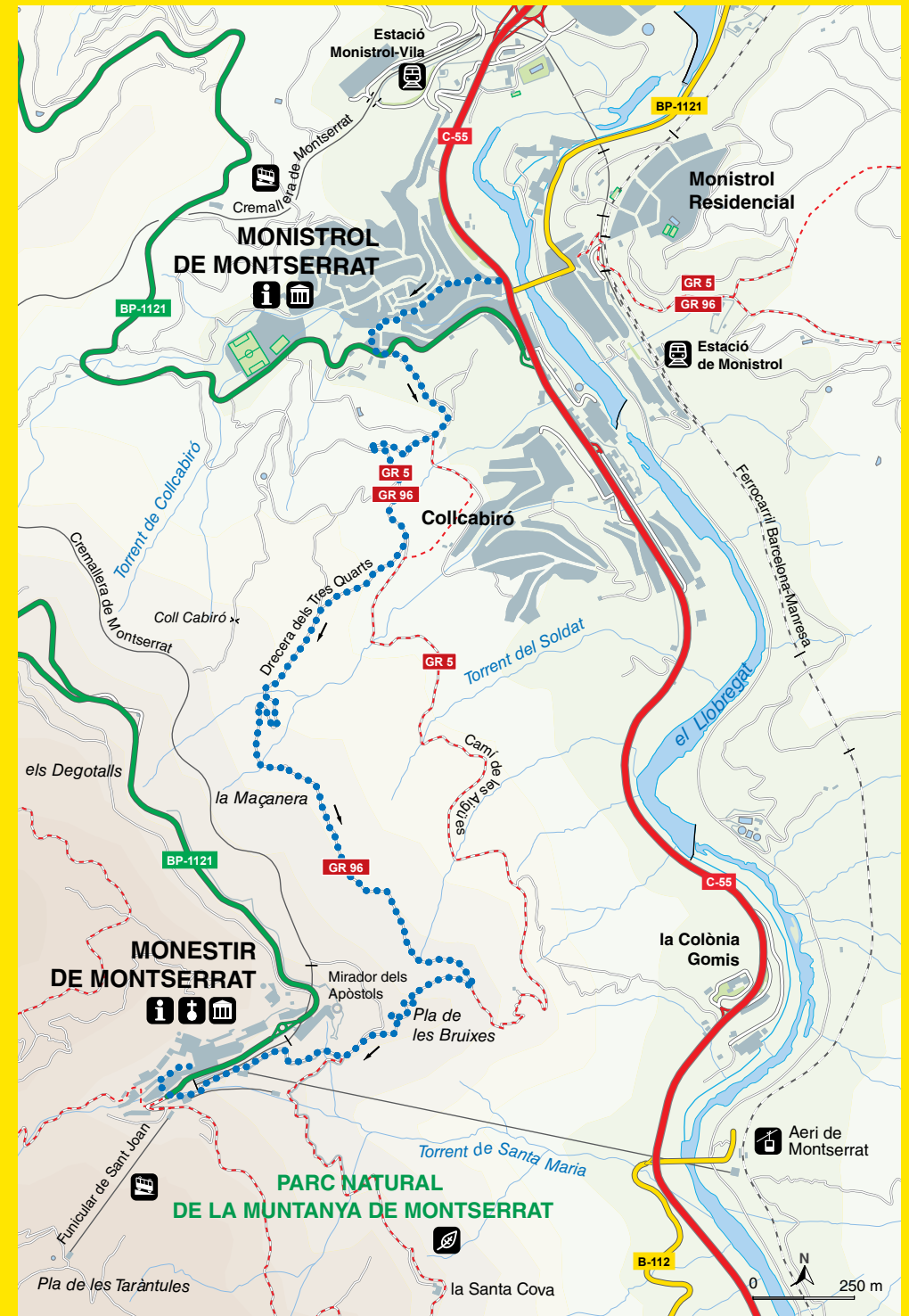
Itinerari: els Tres Monts és una travessa de gran bellesa que transcorre per un corredor verd format pels parcs naturals del Montseny, de Sant Llorenç del Munt i l'Obac i de la muntanya de Montserrat. El recorregut està pensat per fer en sis etapes, i la darrera és la que aquí us proposem. S'endinsa al Parc Natural de la Muntanya de Montserrat pel camí conegut com a drecera dels Tres Quarts, coincidint amb el GR 96, i que acaba prenent el clàssic camí de les Aigües i el que duu a la Santa Cova.

Dificultat: baixa, però d'ascensió sostinguda. 600 m de desnivell, 4,5 km, 1 h 45 min

Accés: a Monistrol de Montserrat s'accedeix per la carretera C-55 entre Manresa i Abrera. Amb transport públic, hi ha estació de tren dels FGC de la línia Barcelona–Manresa, i autobús regular des de la capital del Bages.

Informació

www.barcelonaesmoltmes.cat/web/territori/rutes-i-itineraris

Productes de la terra

Denominació d'Origen Pla de Bages

www.dopladebages.com

Consell Regulador IGP Llonganissa de Vic

www.llonganissadevic.cat

Associació de Productors i Elaboradors de

Cigronet de l'Alta Anoia - www.cigronet.cat

Castanya de Viladrau

www.castanyadeviladrau.cat

Fundació Àlicia

www.alicia.cat

Gastronomia del Montserrat

www.gastronomiadelmontserrat.cat

Fogons Gastronòmics del Bages

www.elsfogonsdelbages.cat

Rebost del Bages

www.rebostbages.cat

Cuineres del Bages

Tel. 647 559 373

Osona Cuina

www.osonacuina.com

Gremi d'Hostaleria d'Osona

www.ghosona.com

La varietat i qualitat dels aliments que surten de les terres i de les granges de Paisatges Barcelona està fora de discussió. Les aromes fan venir salivera, i els sabors són un festí per al paladar. La llista de productes propis d'aquestes comarques que cal tastar és llarga. Comencem per la **Llonganissa de Vic**, amb Indicació Geogràfica Protegida (IGP), feta a partir de pernills, lloms i cansalada de porc adult. Es pot trobar fàcilment a les xarcuteries d'Osona, com també molts altres tipus de botifarra elaborades a la comarca, igualment delicioses: bull blanc i negre, fuet, somalla, catalana... Sense moure'ns d'Osona, la **patata del bufet**, amb la població d'Orís com a epicentre gràcies al mercat que s'hi celebra cada tardor, és un exquisit tubercle amb origen a la Bretanya francesa però totalment implantat a casa nostra de fa temps. I ja que parlem de la tardor, és probable que les **castanyes**

que mengeu al voltant de Tots Sants vinguin del Montseny, i més concretament de Viladrau. Amb la castanya en fan mil i un productes: farina, mel, gelat, pasta, coca, o fins i tot cervesa i licor. A la **Fira de la Castanya de Viladrau**, el darrer cap de setmana d'octubre, els podreu trobar.

Anem ara a l'**Alta Anoia**, on té molta tirada un **cigronet** autòcton, petit i de sabor intens, de textura fina i no gens farinosa. De característiques molt similars és el **cigronet de Mura**, en aquest cas al Bages, al qual es dedica una celebració cada setembre, la **Festa de Batre el Cigronet**. Tant el de Mura com el de l'Alta Anoia, servits amb bacallà i allioli són fenomenals. De l'Alta Anoia també convé esmentar una espècie local de **xai**, molt tendre i deliciós tant a la brasa com guisat o estofat.

Les **mongetes de Castellfollit del Boix** tenen una pell fina i lluent i és habitual presentar-les acompanyades amb botifarra de música, és a dir, farcida amb fruits secs. No queden enrere en qualitat i sabor les **mongetes de Collsacabra**, de les quals, però, es fa una producció minsca. Aquesta mongeta és petita, fina de pell i cremosa, molt semblant al fesol de Santa Pau (Garrotxa). El **tomàquet de Montserrat o del Bages**, molt cultivat a Marganell i una subespècie a Mura, és de color verd i rosat, buit per dins, amb la polpa dolça i de gust intens. Força gros de mida, és adequat per a les amanides o per farcir-lo. De Montserrat també és famós el **mató**, formatge de llet de vaca de textura tova i suau i de sabor fresc i humit, que s'acostuma a menjar barrejat amb mel. Al mercat de Montserrat en trobareu a cabassos, i també podeu anar a finals d'octubre a Monistrol de Montserrat, on es munta la **Fira de la Coca i el Mató**. Al Moianès cerqueu els **formatges artesanals**, ja siguin de cabra, de búfala, de vaca o d'ovella.

A tot aquest reguitzell de productes, cal sumar-hi els que ens donen els boscos en determinades èpoques, sobretot **bolets** a la tardor. A les comarques de Paisatges Barcelona, en les temporades bones, els boletaires experts s'emporten els cistells plens fins dalt amb tota mena de bolets. Apreciadíssimes i molt cercades són les **tòfones**; Osona és un bon indret per trobar-ne i a Centelles, a finals d'any, es fa la **Fira de la Tòfona**.

Ah!, i no ens oblidéssim pas de les postres. N'hi ha a dotzenes, algunes fruit de la creativitat d'una pastisseria, d'altres molt vinculades a una comarca o a un territori i que vénen d'antic... Per citar-ne algunes i acabar de fer-vos venir aigua a la boca, esmentem la coca d'Igualada, la coca de pinyons de Capellades, el pa de pessic de

↑ Monistrol de Montserrat. Fira de la Coca i el Mató

Bolets ↓

Vic, les pedres del Montseny (de xocolata i fruita seca), o els carquinyolis, a molts pobles i viles.

DO Pla de Bages. Per remullar-ho tot plegat, res millor que el vi també sigui de la terra. A Paisatges Barcelona hi ha una Denominació d'Origen, Pla de Bages, amb un centenar de viticultors i onze cellers. Afruitats i aromàtics, els vins negres i rosats s'elaboren amb les varietats ull de llebre, cabernet sauvignon, merlot i sumoll, i, els blancs, lleugers, amb macabeu, chardonay i una varietat autòctona del Bages, el picapoll. Hi ha cellers de la DO Pla de Bages que obren les seves portes als visitants i mostren com es fa el vi. No hi falta, és clar, un tast.

Amb estrella. Els productes de la terra de Paisatges Barcelona es poden adquirir a les botigues corresponents, als mercats i, en molts casos, directament als productors. Però, què millor que menjar-los preparats per cuiners professionals? Són molts els restaurants de les comarques del Bages, Osona, l'Anoia i el Moianès que basen la carta en els aliments de proximitat i que ofereixen plats seguint receptes tradicionals o evolucionades cap a una cuina creativa i d'avantguarda. Com a mostra de la bona cuina que es fa en aquestes terres, citarem tres puntes de llança que actualment llueixen una estrella de la prestigiosa guia Michelin: Can Jubany, a Calldetenes, L'Ó, a Món Sant Benet (Sant Fruitós de Bages) i la Fonda Sala, a Olost. I n'hi ha molts més que de segur també la mereixen i on gaudireu a taula: Tall de Conill (Capellades), Cal Ramon (Santpedor), Aliguer (Manresa), La Masia del Solà (Monistrol de Calders), Ospi (Sallent), Urbisol (Calders), Ca la Manyana i Mas Albareda (Sant Julià de Vilatorrada), L'Estanyol (el Brull), Ca l'Ignasi (Cantonigròs)... La llista és inacabable!

Jornades i festes gastronòmiques. Les trobades relacionades amb la gastronomia que s'organitzen en el territori també són múltiples, ja siguin al voltant dels productes esmentats, referents a altres menjars o vinculades a la feina de la pagesia. Així per exemple, a Artés es du a terme la Festa de la Verema del Bages, cada primer diumenge d'octubre, un homenatge al vi i a la vinya de la comarca. I a Santa Eulàlia de Riuprimer, la Festa del Segar i el Batre, el mes d'agost. Uns plats tan tradicionals i emblemàtics a tot Catalunya com són l'escudella i la carn d'olla tenen les seves Jornades Gastronòmiques a Vic: entre febrer i març, restaurants de la capital osonenca i dels voltants els presenten en uns menús especials. A Montmaneu, a l'Anoia, el diumenge de Carnestoltes es fa la Festa de la Caldera, en què es prepara una mena d'escudella a l'aire lliure i es reparteix entre veïnat i visitants. A Cardona,

com no pot ser d'altra manera, s'organitza la Festa de la Sal, que coincideix amb la Fira Medieval; es fa al juny. I a l'octubre les fires i festes relacionades amb els bolets se succeeixen al llarg i ample del territori; destaquen la Festa del Bolet de Seva, amb una cinquantena de parades amb productes autòctons i artesanals de la població, però on el protagonista és, és clar, el bolet, del qual se serveixen unes dues mil racions. I la Fira del Bolet i de les Herbes Remeieres de Castellterçol, amb degustacions i concursos.

De festes relacionades amb la beguda tampoc no en falten. La Festa del Porc i la Cervesa de Manlleu, al setembre, promociona tant els aliments elaborats amb porc com la producció de cervesa artesana d'Osona. A Igualada té lloc la Gran Festa del Vi, el mes de novembre, una cita ideal per tastar vins de diferents cellers. I la mateixa ciutat acull la Festa de la Ratafia de l'Anoia, a finals d'octubre, al voltant d'aquest licor molt popular a casa nostra.

↑ Sant Benet de Bages. Celler

Ratafia ↓

Temps de festa

El país viu intensament les seves festes. Són un moment de trobada, d'alegria, però per a molta gent també de record i tribut als avantpassats que van celebrar-les de manera molt semblant a la que ara ho fem. En definitiva, les festes són arrels i tradició, cultura i història, sociabilitat i un punt de disbauxa. I les comarques de Paisatges Barcelona, com a clar reflex del conjunt del país, en tenen un munt. No hi ha poble que no celebri la seva festa major, en molts casos amb actes singulars en la programació i que es remunten a temps immemorials. Però a banda d'aquestes, al llarg de l'any altres festivitats, d'origen religiós o pagà, apleguen milers d'autòctons i forasters. A més a més en les darreres dècades s'han consolidat fires, mostres i mercats que ja són també una cita obligada del calendari. En les següents línies fem una tria tant de festes tradicionals com de certàmens més recents als quals cal deixar-se caure.

Hivern. El Nadal i el Cap d'Any, així com el fred i com aquest condiciona la vida al camp i a la muntanya, són motiu d'un gran nombre de tradicions que ens han arribat

↑ Manresa. Festa de la Llum

Sallent. Enramades ↓

fins avui. De **pessebres vivents** se'n fan a diverses poblacions –els Prats de Rei, Tona, Òdena, les Torres de Fals (a Fonollosa), Piera, Carme, Rupit, Santa Eulàlia de Riuprimer, carrer del Balç de Manresa...–, i ja no diguem cavalcades de Reis la tarda del 5 de gener, amb els infants amb cara embadalida mentre veuen passar Ses Majestats d'Orient i les carrosses i patges que les acompanyen. La **Festa dels Reis d'Igualada**, viscuda intensament a la capital de l'Anoia des de finals del segle XIX i amb el patge Faruk com a personatge singular, ha rebut diversos reconeixements i aspira a convertir-se en Patrimoni Cultural Immaterial de la Humanitat. A Centelles, la **Festa del Pi**, documentada des de l'any 1751, està declarada festa patrimonial d'interès nacional, i té la següent cronologia: el 30 de desembre els galejadors (trabucaires) surten després de la missa de les 7 del matí cap al bosc i tallen un pi a cops de destrat, per portar-lo a l'església. Allí se'l fa ballar i es lliga de cap per avall, ben guarnit, al damunt del presbiteri, on roman fins al dia de Reis. La celebració dels Tres Tombs, al voltant del 17 de gener amb motiu de Sant Antoni Abat, protector dels animals, també se celebra a moltes localitats, i l'acte central són les tres voltes que els animals (els grans protagonistes són els cavalls) fan per l'interior de la població. Els **Tres Tombs d'Igualada** es duen a terme ininterrompudament des de l'any 1822. A Taradell s'emmarquen dins les **Festes dels Tonis**, declarades d'interès nacional. A altres municipis, com ara Balsareny, van evolucionar cap a la **Festa dels Traginers**, per tal de retre homenatge als animals de càrrega però també a aquelles persones que es van dedicar, en uns temps en què les vies de comunicació eren molt més dures i escasses que en els temps actuals, a portar mercaderies, i també informacions, entre els pobles. Es fa el diumenge abans del Carnaval, i els carros i els seus guarniments que surten al carrer són una meravella. La **Festa de la Llum** (o de la Misteriosa Llum) de **Manresa**, cada 21 de febrer i durant 15 dies, recorda el miracle que, segons la tradició, va posar fi al conflicte entre la ciutat i el bisbe per la construcció de la séquia. Està reconeguda com un dels tresors del Patrimoni Immaterial Cultural de Catalunya i Andorra, i coincideix amb la **Fira de l'Aixada**, quan es munta un mercat medieval als carrers de la capital bagenca. El Carnaval, la festa pagana per excel·lència, també és celebrat amb més o menys activitats arreu; podem destacar-ne el **Carnaval de Terra Endins de Torelló** i la seva Desfilada de Senyorettes, amb molts homes de la vila disfressats de dones.

Primavera. Arriba el bon temps, la natura es desperta i la vegetació és protagonista d'algunes de les celebracions. **Sant Jordi**, el dia 23 d'abril, patró de Catalunya, omple de parades de roses i llibres els carrers més transitats de pobles i ciutats.

↑ Vic. Mercat del Ram

Cantonigròs. Festival Internacional de Música ↓

A Sallent té lloc el dijous de Corpus les **Enramades**, des del segle XIV, festa tradicional d'interès nacional, amb els carrers guarnits amb els boixos collits al bosc uns dies abans, flors i també altres materials. A Vic és famós el **Mercat del Ram**, deu dies abans del Diumenge de Rams, on es poden adquirir palmes i palmons però que sobretot és un punt de trobada del sector agropecuari i una gran festa ciutadana, amb la capital d'Osona plena d'activitats. Les **caramelles** són un cant de salutació pasqual fet per una colla de cantaires pels carrers, i que tenen lloc a molts indrets de Catalunya; a **Sant Julià de Vilatorrada** estan datades de fa quatre-cents anys, i avui segueixen ben vives cada any per la Pasqua Florida.

A la capital de l'Anoia, a l'abril s'hi fa la **Mostra d'Igualada-Fira de teatre infantil i juvenil**, amb una cinquantena de propostes de tots els gèneres escènics i tant a sala com al carrer. Un autèntic aparador per a programadors i públic. A mitjan maig, Moia acull el **Mercat de la Prehistòria**, amb activitats relacionades amb els nostres familiars més antics i amb visites a les coves del Toll. I a Pujalt té lloc la **Fira de la Transhumància** el darrer diumenge de maig, tot un homenatge al món dels pastors.

Estiu. Durant l'estació més calorosa de l'any, els dies són llargs, el sol acostuma a imposar-se, i tot plegat convida a sortir al carrer fins ben entrada la vesprada. La **Nit o Revetlla de Sant Joan**, molt celebrada a tots i cadascun dels pobles i ciutats d'arreu del país i amb els petards, les fogueres, les coques i el cava com a protagonistes, marca l'inici d'aquesta etapa. A l'estiu és quan més **festes majors** s'organitzen –moltes poblacions coincideixen en fer-la per la Mare de Déu d'Agost, el dia 15–, però també quan s'acumulen més esdeveniments d'altra naturalesa. Així per exemple, Sant Martí de Tous es converteix al llarg de dues jornades de juliol en la capital de les llegendes de Catalunya, amb el festival titulat **Fesllecat**. A Osona es du a terme, també al juliol, el **Festival Internacional de Música de Cantonigròs**, en què les corals en són protagonistes; n'hi ha d'arreu del món i competeixen entre elles en cinc categories diferents (una categoria està dedicada a les danses populars). Les guanyadores ofereixen un concert complet al vespre. A la mateixa comarca, però en aquest cas a Roda de Ter, i el mateix mes, s'organitza la **Fira del Pescador**, amb campionats de pesca al riu Ter, un espai firal relacionat, és clar, amb la pesca i altres activitats paral·leles. A Igualada té lloc una de les concentracions de globus aerostàtics més nombroses de tot el continent, l'**European Balloon Festival**. Al llarg de quatre dies de juliol es barreja la part lúdica dels vols amb globus amb la competitiva. Molt diferent és la **Festa d'en Toca-sons**, a finals d'agost a

Taradell, en què es recorda la vida del bandoler Jaume Masferrer, *Toca-sons*. El darrer diumenge d'agost es balla la **Dansa de Castellterçol**, i el dia següent el **Ball del Ciri**, dues danses tradicionals interpretades per sis parelles de balladors amb vestuari característic de la pagesia del segle XVII. I quan ja l'estiu va tocant a la seva fi els locals, carrers i places de la capital d'Osona s'omplen de cantants i bandes amb el **Mercat de Música Viva de Vic**.

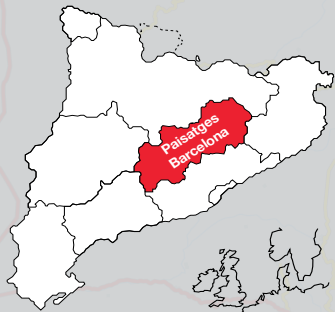
Tardor. La fresca es comença a fer notar i els dies s'escurcen a pas de puça o de pardal. Però això no és sinònim d'estar-se a casa, ni de bon tros. El 28 de setembre a Sant Boi de Lluçanès té lloc la **Fira de l'Hostal del Vilar**, amb parades de bestiar i altres elements tradicionals. El primer diumenge d'octubre a Castellterçol es fa el **Concurs de Gossos d'Atura**, un dels més destacats del país. A Manresa, la **Fira Mediterrània**, que va arrencar aviat farà vint anys amb l'objectiu d'acollir espectacles inspirats bàsicament en la cultura tradicional catalana, ha pres gran volada i és una de les cites imprescindibles de la tardor a la Catalunya central. Per als amants del cinema, el **Zoom Festival d'Igualada**, al novembre, suposa un reconeixement als films fets per a la televisió. El **Mercat Medieval de Vic** atrau milers de visitants a cada edició durant el pont de la Puríssima (o de la Constitució, com se'n vulgui dir). I també a milers es compten els que, a principis de desembre, van fins a Espinelves a comprar l'arbre de Nadal; és la **Fira de l'Avet**, que ens recorda que arriba l'hivern i que l'any està a punt de cloure's.

↑ Danza de Castellterçol

Espinelves. Fira de l'Avet ↓

- Conjunt monumental
- Edifici religiós
- Castell
- Aeròdrom
- Parc o espai natural
- Restes arqueològiques
- Golf

Informació general

Departament d'Empresa i Coneixement

Direcció General de Turisme
Pg. de Gràcia, 105
08008 Barcelona
Tel. 934 849 500
empresa.gencat.cat

Agència Catalana de Turisme

Pg. de Gràcia, 105
08008 Barcelona
Tel. 934 849 900
www.catalunya.com

Diputació de Barcelona

Oficina de Promoció Turística
Trav. de les Corts, 131-159
Recinte Maternitat-Pavelló Mestral
08028 Barcelona
Tel. 934 022 966
www.diba.cat

Gastronomia

www.gastroteca.cat

Festes populars

www.festes.org
www.festacatalunya.cat

Consells comarcals

Anoia

Pl. de Sant Miquel, 5
08700 Igualada
Tel. 938 051 585
www.anoia.cat
www.anoiaturisme.cat

Bages

Muralla de St. Domènec, 24
08241 Manresa
Tel. 936 930 350 / 396
www.ccbages.cat
www.bagesturisme.net

Moianès

Joies, 11-13
08180 Moià
Tel. 938 207 624
www.consorcidelmoianes.cat

Osona

Historiador R. d'Abadal i de Vinyals, 5
08500 Vic
Tel. 938 832 212 / 851 715
www.ccosona.cat
www.osonaturisme.cat

Informació turística

Oficina de turisme de Catalunya

Pg. de Gràcia, 107 (Palau Robert)
08008 Barcelona
Tel. 932 388 091
palaurobert.gencat.cat

www.catalunya.com

www.barcelonaesmolmes.cat

Si vols informació de primera mà, entra a les nostres xarxes socials i podràs descobrir les comarques de Barcelona.

 BarcelonaEsmoltMes
  BCNmoltmes

 @bcnmoltmes

© Generalitat de Catalunya

Departament d'Empresa i Coneixement
Direcció General de Turisme

Disseny: Postdata

Text: Xavier Amat i Puig

Cartografia: Geotec Cartografia

Fotografies: ACNA, Albert Miró/Diputació de Barcelona, Antoni Anguera, Arxiu Diputació de Barcelona, Club de Golf Montanyà, Consell Comarcal de l'Anoia, Consorci del Moianès, Francesc Tur, Garkin Servicios Profesionales, S.L./Chopo, Gemma Miralda, Georama, Gonzalo Sanguinetti/Diputació de Barcelona, Imagen Mas, Iñaki Relanzon/Diputació de Barcelona, Jaume Balanyà, Jordi Pareto, José Luis Rodríguez, Josep Cano/Diputació de Barcelona, Juan José Pascual, Kim Castells, Lluís Carro, Marc Castellet, Marc Vila/Diputació de Barcelona, Oriol Alamany, Oriol Clavera, Oriol Llauredor, Ramon Manent, Toni Vidal, Turismo Verde, S.L.

Impressió: EADOP

D.L.: B-21005-2016

Printed in EU

catalunya.com

Generalitat de Catalunya
**Departament d'Empresa
i Coneixement**

**Diputació
Barcelona**